

**Πολιτική και Πρακτικές
άντλησης πόρων, δωρεών και ευεργετημάτων
στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας**

(Απόφαση της αριθμ. 52/14-06-2016 συνεδρίασης του Συμβουλίου του Ιδρύματος)

Στην σημερινή οικονομική συγκυρία που ευρίσκεται η χώρα, με ένα χρέος που πλησιάζει το διπλάσιο του ΑΕΠ, με παρατεταμένη ύφεση, απουσία επενδύσεων και συνεχή αποδόμηση του παραγωγικού ιστού, η χρηματοδότηση του ΠΘ από προσέλκυση πόρων, δωρεών, ευεργετημάτων και ανταποδοτικών εισπράξεων (από παροχή υπηρεσιών) είναι ζωτική ανάγκη και οφείλουμε να την αναδείξουμε σε προτεραιότητα, πάντα σε συνδυασμό με τον στρατηγικό σχεδιασμό και το πρόγραμμα δράσης τόσο της κεντρικής διοίκησης του, όσο και των επιμέρους σχολών και τμημάτων του ΠΘ.

A. Παρούσα κατάσταση

- 1) Για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας του και για επενδύσεις, το δημόσιο ΠΘ σύμφωνα με την πράξη ίδρυσης του επιδοτείται από τον κρατικό προϋπολογισμό.
- 2) Στην παρούσα και για μακρά πρόβλεψη οικονομική κατάσταση της χώρας, η διάθεση πόρων στο ΠΘ α) έχει μειωθεί κατά 60%, β) ελέγχεται επί του παρόντος από τους δανειστές με περιορισμένα περιθώρια χάραξης εθνικής πολιτικής και γ) δεν καλύπτει πάρα μόνο μέρος των παγίων αναγκών λειτουργίας.
- 3) Η ερευνητική δραστηριότητα στο ΠΘ στηρίζεται στην άντληση πόρων από α) χρηματοδοτούμενα προγράμματα έρευνας που επιτυγχάνονται με ανταγωνιστική διαδικασία, β) παροχή υπηρεσιών, γ) εκπαιδευτικά προγράμματα (ΜΔΕ, σεμινάρια), δ) δωρεές, ε) κλινικές μελέτες και δοκιμές και στ) ποσοστιαία συνεισφορά από το καθαρό εισόδημα ιδιωτικού έργου των μελών ΔΕΠ, κλπ.
- 4) Υποδομές και εξοπλισμός εξασφαλίζονται και επεκτείνονται κυρίως από διαρθρωτικά προγράμματα και δωρεές (εξοπλισμού), υπολείπονται όμως σημαντικά των αναγκών.
- 5) Η πολιτεία σε αντίθεση με τις ετήσιες προτάσεις του ΠΘ έχει αυξήσει σημαντικά τον αριθμό των φοιτητών που εισάγονται τα τελευταία χρόνια, ενώ προσέθεσε και 5η πόλη στον “χάρτη του” με αριθμό φοιτητών δυσανάλογο των διαθέσιμων υποδομών και προσωπικού, αυξάνοντας περισσότερο τα λειτουργικά έξοδα.
- 6) Τα δεδομένα που παρουσιάζει η Επιτροπή Ερευνών του ΠΘ σε πρόσφατη έκθεση, οδηγούν στην διαπίστωση ότι “δεν υπάρχει στρατηγική ανάπτυξης συγκεκριμένων και στοχευμένων δράσεων για την προσέλκυση πόρων” στο ΠΘ.

B. Για τους παραπάνω λόγους είναι απαραίτητη η συνολική εξέταση και αποτίμηση:

- 1) της κατάστασης των οικονομικών του ΠΘ,
- 2) των αναγκών εύρυθμης λειτουργίας,
- 3) των απαιτήσεων για την ολοκλήρωση του κτηριακού προγράμματος,
- 4) για την συμπλήρωση και αναβάθμιση του εξοπλισμού του,
- 5) για την ενίσχυση της ερευνητικής δραστηριότητας,
- 6) για την απόκτηση φοιτητικών εστιών, χώρων άθλησης και πολιτιστικών δράσεων,
- 7) για την περιβαλλοντική αναβάθμιση των διαθέσιμων οικοπεδικών εκτάσεων που θα το αναδείξουν “πράσινο Πανεπιστήμιο”.

Η οποιαδήποτε προσπάθεια θα αποδώσει εάν

- 1) στο εσωτερικό του ΠΘ ωριμάσουν και συγκεκριμενοποιηθούν σε προτεραιότητα οι οικονομικοί στόχοι και συνδεθούν με τις επίσης συγκεκριμένες δράσεις που θα αναληφθούν από την Διοίκηση, τις Σχολές και από κάθε τμήμα του,
- 2) αναπτυχθεί συγκεκριμένη και συστηματική καμπάνια ενημέρωσης της κοινωνίας, των φορέων και των επιχειρήσεων της περιοχής για το έργο, τα επιτεύγματα και τις ανάγκες του ΠΘ. Από κάθε τμήμα πρέπει να συγκεντρωθούν τα σημαντικά ερευνητικά επιτεύγματα και αφού αξιολογηθούν και διατυπωθούν σε γλώσσα κατανοητή, να δημοσιοποιηθούν στο ευρύ κοινό, αξιοποιώντας όλα τα μέσα, έντυπα και διαδικτυακά.

Ζητήματα προς διευκρίνηση

- 1) Η φοροαπαλλαγή των δωρεών για τους Έλληνες δωρητές. Ανεύρεση φορέων στο εξωτερικό για την λήψη φορο-απαλλασσόμενων δωρεών από το εξωτερικό[<http://www.fidelitycharitable.org/guidestar/index.shtml>].
- 2) Καθορισμός κριτηρίων διαβάθμισης για την αναγνώριση, με βάση το ύψος των δωρεών, και την χρήση τους (πχ, χρυσή χορηγία, έδρα, υποτροφία, διάλεξη, κέντρο έρευνας, μονάδα, κλπ.).
- 3) Καθιέρωση πολιτικής για την διαχείριση δωρεών από τις επιχειρήσεις.
- 4) Δημιουργία website (giving.uth.gr) όπου να αναλύεται όλη η πολιτική του ΠΘ για τις χορηγίες και να εγγυόμαστε την διαφάνεια, επίσης email: giving@uth.gr. Εκεί θα είναι αναρτημένα όλα τα επιτεύγματα του ΠΘ και οι ωφέλειες στην κοινωνία από αυτά, με τρόπο εύληπτο και κατανοητό. Στην έναρξη της καμπάνιας να τονιστούν όλα τα παραπάνω.
- 5) Είναι προϋπόθεση η διαλεύκανση όλων των νομικών ζητημάτων πριν από την έναρξη αυτής της καμπάνιας.

Καμπάνια για την Οικονομική Ενίσχυση του ΠΘ

Το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας είναι ένα από τα αναγνωρισμένα πανεπιστήμια με ακαδημαϊκό έργο και ερευνητική δραστηριότητα προβεβλημένη διεθνώς, όπως επίσης με σημαντική προσφορά στην κοινωνία της Κεντρικής Ελλάδας αλλά και πέραν αυτής.

Για την “επιβίωση” και περαιτέρω ανάπτυξη του, την εμπνευσμένη εκπαίδευση των μελλοντικών στελεχών της κοινωνίας και της πολιτείας, τη βελτίωση των ερευνητικών αποτελεσμάτων προς όφελος της κοινωνίας και της ανάπτυξης της χώρας, απαιτείται η άμεση ενίσχυση των οικονομικών του με τρία εκατομμύρια ευρώ (3.000.000 €) μέχρι το 2020, μέσω μιας Διεθνούς καμπάνιας για την στήριξη του.

Στην καμπάνια αυτή προσκαλούμε να συνεισφέρουν οι φίλοι του ΠΘ, απόφοιτοί του, οι επιχειρήσεις, και όλοι όσοι έχουν την δυνατότητα να στηρίζουν την προσπάθεια για την προώθηση της αριστείας, της καινοτόμου έρευνας και των υπηρεσιών που το ΠΘ αποδίδει στην κοινωνία. Η οικονομική στήριξη είναι σήμερα πιο σημαντική από ποτέ και μπορεί να αποδίδεται τόσο στο ΠΘ συνολικά, όσο και σε μια συγκεκριμένη σχολή, τμήμα, πρόγραμμα ή πεδίο ενδιαφέροντος του δωρητή, όπως και για συγκεκριμένες δράσεις που περιγράφονται παρακάτω:

- Δωρεές Υποστήριξης φοιτητών
υπό καθορισμένες προϋποθέσεις θα δίνουν εκπαιδευτικές ευκαιρίες και θα υποστηρίζουν διακεκριμένους φοιτητές με
 - Υποτροφίες
 - Εκπαιδευτικά σεμινάρια ή προγράμματα
 - Αποστολές εντός και εκτός της χώρας για νέες εμπειρίες και δεξιότητες.
- Δωρεές
 - υποστήριξης Στελεχών ΔΕΠ, ερευνητών, επισκεπτών καθηγητών, ειδικών επιστημόνων, καλλιτεχνών
 - Δημιουργίας επώνυμων εδρών, προγραμμάτων ανταλλαγών
 - Ενίσχυσης της έρευνας
 - Κατάρτισης ειδικών προγραμμάτων, παρατηρητηρίων, περιβαλλοντικών δράσεων
 - Εξοπλισμού
- Δωρεές
 - διδακτικών προγραμμάτων Ακαδημαϊκών, φοιτητικών, διεπιστημονικών, κοινωνικού, τοπικού, αρχαιολογικού, ιστορικού ενδιαφέροντος
 - Βιβλιοθηκών
 - δημιουργίας επώνυμων χώρων διδασκαλίας, περυύγων, εγκαταστάσεων, σχολών κλπ.
- Δωρεές με ετήσια δόση ή κουπόνι
- Κληρονομίες προς αξιοποίηση κ.α.

Όλα τα παραπάνω θα είναι αναρτημένα στο < giving.uth.gr >

Η αξιοποίηση της ειδικής σχέσης της Ιατρικής σχολής με την κοινωνία είναι μια λεπτή αλλά εξαιρετική πλευρά της καμπάνιας και θα πρέπει να γίνει κατάλληλη διαχείριση προκειμένου να αποδώσει πολύ σημαντικά οφέλη. Η μέχρι σήμερα εμπειρία (βλ. δωρεά Σ. Γκαράνη, Κ. Κουκούλη, Infoquest - Θ. Φέσσας στην Ορθοπαιδική

κλινική, κ.α.). Οι δωρεές αυτές στήριξαν και προώθησαν σημαντικές λειτουργίες του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Λάρισας, αναβάθμισαν τις δημόσιες διαγνωστικές και κλινικές υπηρεσίες του και συνέβαλαν στην απόδοση του κλινικού ερευνητικού έργου.

Ιδιαίτερο ρόλο έχουν οι μη δεσμευτικές δωρεές (Unrestricted gifts) που επιτρέπουν στη διοίκηση του ΠΘ μεγαλύτερη ευελιξία στην αντιμετώπιση οικονομικών και διαχειριστικών προκλήσεων και ευκαιριών με την μεγαλύτερη δυνατή απόδοση.

Η προσέλκυση, διευκόλυνση και υλοποίηση των προθέσεων των δωρητών θα εξυπηρετηθεί αποδοτικά μόνο αν δημιουργηθεί μια ομάδα “επαγγελματικά” εκπαιδευμένου προσωπικού επιφορτισμένη με το έργο αυτό. Ένα “γραφείο ανάπτυξης” του ΠΘ για την προώθηση της αποστολής του και του συλλογικού του οράματος θα κάνει την διαφορά. Ο ρόλος του Συμβουλίου του Ιδρύματος, σε συνεργασία με τον Πρύτανη, είναι κομβικός.

Γ. Τρόποι Χορηγίας ή Δωρεάς στο ΠΘ

Παρέχονται ποικίλες δυνατότητες Δωρεάς ή Χορηγίας στο ΠΘ ανάλογα με την διάθεση του δωρητή να ενισχύσει το ΠΘ στην εκπλήρωση της αποστολής του, στην Διδασκαλία, την Έρευνα, στην φροντίδα των ασθενών και στην προσφορά του στη Κοινωνία. Ανάλογα με τις συνθήκες και τις οικονομικές δυνατότητές τους, οι δωρητές πρέπει να λαμβάνουν πάντα μια προνομιακή φορολογική αντιμετώπιση (ελάφρυνση) και την ανοιχτή δημόσια αναγνώριση.

Η διαδικασία πρέπει να βασίζεται στην ευελιξία και την διακριτικότητα από μέρους του “γραφείου”, στην διαφάνεια και στην πλήρη ενημέρωση των δωρητών σε κάθε βήμα, με απόλυτο σεβασμό στην επιθυμία τους και την ανάληψη της δαπάνης υλοποίησης των διαδικασιών από το ΠΘ.

Η δωρεά μπορεί να είναι:

- Χρηματική, εφ’ άπαξ ή σε υπεσχημένες δόσεις σε συγκεκριμένη περίοδο χρόνου, ώστε να διευκολύνεται ο δωρητής
- Επενδυτικό προϊόν σε αντάλλαγμα φοροαπαλλαγής από τα κέρδη
- Ακίνητη περιουσία
- Αντικείμενα καλλιτεχνικής αξίας
- Ιστορικής αξίας βιβλία
- Είδη, μηχανήματα, συσκευές μουσειακής αξίας

Ανάλογα με την επιδίωξη του δωρητή μπορεί να καταχωρηθεί η δωρεά σε 1) Άμεσα διαχειρίσιμη, 2) σε δωρεά επένδυσης στην περιουσία του ΠΘ όταν αυτή αγγίζει από ένα ορισμένο ποσό και πάνω (endowment). Το 2) ό,τι αποδίδει σε τόκους, μερίσματα ή υπεραξία μπορεί να αποδίδεται ανάλογα με την επιθυμία του δωρητή κατ’ έτος (υποτροφία, χρήση για έρευνα, έδρες κ.α.) ενώ η βασική αξία προστίθεται στην περιουσία του ΠΘ.

Τα κληροδοτήματα μπορεί να δίνουν ένα σταθερό εισόδημα στο ΠΘ για την υποστήριξη της αριστείας ή σε μια σχολή του, σε ένα τμήμα του ή σε μια έδρα, τα οποία

να ονομάζονται τιμητικά στον Δωρητή, στον οργανισμό που τα χορηγεί ή σε όνομα που εκείνοι επιθυμούν, καθιστώντας εμφανή την σχέση δωρητή - πανεπιστημίου, εξασφαλίζοντας διάρκεια και αλληλεπίδραση και στα αποτελέσματα της χρήσης. Τα κληροδοτήματα ανταποδίδονται με τιμή διαρκείας προς τον χορηγό καθώς είναι μόνιμη και διαρκής η ωφέλεια τους και συνεχίζεται σε γενεές.

Δεν πρέπει να παραγνωρίζεται η δυνατότητα να γίνεται μια δωρεά μετά θάνατον με μία εγγραφή της επιθυμίας σε διαθήκη.

Το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας μπορεί να είναι το ΙΔΙΟ ο αποδέκτης κάθε δωρεάς και χορηγίας, αλλά πρέπει άμεσα να εξετάσει παράλληλα την δυνατότητα δημιουργίας μη κερδοσκοπικού “ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας” με ΑΦΜ και ιδιαίτερο φορολογικό καθεστώς, τόσο για το ίδιο όσο και για τους δωρητές. Σκοποί του μπορεί να είναι (σύμφωνα με την νομοθεσία) “η υποστήριξη του διδακτικού, ερευνητικού, ακαδημαϊκού έργου του ΠΘ με οικονομικά μέσα και η διαχείριση και υλοποίηση των σκοπών των δωρεών που αυτό λαμβάνει για την προώθηση των στόχων του”!

Όλα τα παραπάνω και η εκκίνηση μια επιτυχημένης προσπάθειας προϋποθέτουν τον εξονυχιστικό σχεδιασμό, την νομική κατοχύρωση, την εξασφάλιση αφορολόγητου για τις δωρεές ως πρόσθετου κινήτρου και προπάντων ένα σταθερό και εγγυημένο πλαίσιο οικονομικών συναλλαγών στην χώρα. Δεν μπορεί όμως να προκύψει αν αυτή η προσπάθεια δεν γίνει υπόθεση της διοίκησης του ΠΘ, των Σχολών και Τμημάτων του αλλά και μεγαλύτερη ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΘΕ ΜΕΛΟΣ ΔΕΠ ΞΕΧΩΡΙΣΤΑ.